

Svenska Kryssarklubben
Sörmlandskretsen

Sörmlandskretsen 40 år

Hamn & farledsverksamheten

Målsättning

- Vi verkar för att underlätta säker seglats och förtöjning från Tullgarn i norr till Bråviken i söder.
- Vi lägger ut bojar på lämpliga platser och ser till att de är i gott skick.
- Vi märker ut speciella farleder eller passager som komplement till befintliga.
- Vi bevakar att utprickning som är väsentlig för båtsporten inte dras in.
- Vi bevakar båtsportens intressen så att onödiga inskränkningar av rörelsefriheten begränsas.
- Vi arbetar för att utöka antalet bergöglor i lämpliga naturhamnar.

Sörmlandskretsens bojar

Hasselö-Bergö, Mariefred & Trosa fanns 1978

Hasselö-Bergö	1991
Svärdsklöva	1991
Trosa	1993
Stendörren	2011
Äpskär	2011
Lacka	2014
Hartsö	2014
Äpskär	2014
Mjölholmen	2018

Utveckling av nya bojar

Hamn- & Farledsnämnden har diskuterat och kommit fram till att SXX ska utveckla och testa en ny bojtyp. Den nya bojen kommer troligen att bli av påltyp (= hög o smal).

Ett skäl för ny boj är att om möjligt kunna tillverka dem billigare. Man ska också för söka lösa problemet med att bojtenen slår mot båten Vilket de flesta finner mycket irriterande.

Efter två säsonger med bojflaggan anses den fungera väl. I somras kom det in klagomål på att en del bojflaggor var av sämre kvalitet (vilket ingen klagat på första säsongen). Detta ska undersökas med

tillverkaren. Det finns också önskemål om att bojflaggan ska skickas ut tidigare men det är inte säkert att det går att utföra då den samdistriberas med På Kryss.

Transportstyrelsen har för närvarande rigorösa krav på sjösäkerhetsanordningar (SSA) såsom prickar, kummel och fyrar. Det är samma krav för "privata prickar" i grunda vikar som för prickar i farleder för stora fartyg. Detta har lett till att Atlantica drog in sina prickar som markerade grund på Västkusten med ett par grundstötningar som följd.

SXX har tagit kontakt med Transportstyrelsen för att diskutera detta och då visade det sig att de på eget initiativ börjat arbeta med ett förslag till regel-förenkling gällande utmärkning för mindre farleder som trafikeras i huvudsak av fritidsbåtar. Troligen kommer de nya prickarna att vara blåa/vita och kan i bästa fall vara godkända till år 2017.

SXX har fått en stor donation till nya SXX-bojar av Eigil Pedersen – dansk medborgare som i många år Seglat på ostkusten. Eigil har även beskrivit var han vill att bojarna ska läggas ut. I Sörmland hade han bara angivit ett ställe – Äpskärsfladen – men han var inte uppdaterad på att vi lagt ut en boj där för 3 år sedan.

På H&F-nämndens möte diskuterade vi en bojfond och SXXs årsmöte har nu beslutat om en sådan. Syftet med boj fonden är att få frivilliga gåvor (även av typ uppvaktningar vid bemärkelsedagar) så att vi kan lägga ut flera bojar.

Hamn & Farled i Sörmlandskretsen önskar hjälp av våra medlemmar med att

- komma med förslag till nya platser för bojar
- få kontakt med någon dykare som kan kontrollera bojförankringar

Arbetet med att lägga ut nya bojar

Under flera år har jag försökt få tillstånd för nya SXX-bojar utmed Sörmlandskusten. Eftersom de flesta intressanta platser för nya bojar ligger inom naturreservat måste Länsstyrelsen ge sitt tillstånd (dessutom måste man ha vattenägarens tillstånd).

Förra året besökte Staffan Bergentoft och jag Länsstyrelsen för att presentera SXX:s koncept för miljövänliga bojar, som jag anser är betydligt bättre för bottenmiljön än svajankrade båtar. Och till vår glädje har vi nu fått tillstånd att lägga ut två nya bojar inom Stendörrens reservat, en nära Naturum

(58 44,57 N, 17 23,57 O) och en i Äspkärsfladen (58 44,64 N, 17 22,57 O).

Kravet från Länsstyrelsen är att bojarna ska vara miljövänliga vilket bl a innebär sten och lina. Vi har nu tack vare Kjell Andersson och flera hjälpsamma företag stenar med borrade hål (700-900 kg/st). Jag räknar med att de nya bojarna ska ligga på plats under maj månad. Information om de nya bojarna kommer att finnas på webbsidan.

Om detta faller väl ut så är det min förhoppning att vi ska få tillstånd till flera bojar på andra platser.

Våra bojar behöver också underhållas. Hamn- & farledskommittén söker dykare, som kan hjälpa oss att kontrollera bojarna. Har Du dykutbildning eller känner någon som har det så hör av Dig till någon av oss i kommittén!

Bojarnas läge kan man hitta på:
www.sxk.se/sjokort om du loggar in.
Bengt Hallgren

Två nya bojar

Sörmlandskretsen har lagt ut en boj vid Lacka (västra sidan) och en boj vid Hartsö (sydöstra sidan). Positioner och kartskisser kan ses på Sörmlandskretsens webbsida.

Ett STORT TACK till

- Foria som transporterade stenarna
- Ove Larsson Borr som borrade hålen
- Familjen Mörner som gett oss tillstånd vid Hartsö.
- Länsstyrelsen för bra samarbete

Lackabojen är lätt att angöra genom bägge inloppen. Bojplatsen är öppen för vindar från exakt SSO men är välskyddad för alla andra riktningar. Stenen ligger på ca 3 m djup. NO

om bojen finns ett grundområde som sticker ut några meter från land.

Hartsöbojen är lämplig att angöra vid bra väder. På grund av att öarna är låga runtomkring blir det inte bra vindlä när det blåser. Strax söder om bojen finns ett stort fågelskyddsområde som inte får beträdas före augusti. Bojstenen ligger på ca 3 m djup och inseglingen håller drygt 2 m. Sjökortet inom detta område stämmer dåligt med verkligheten!

Använd kartskissen på Sörmlandskretsens webbsida! Det finns flera sätt att ta sig till Hartsöbojen. Utan några garantier visar jag nedan två vägar jag använt.

Bengt Hallgren

Bojen vid Hartsö

Hur mycket tål en SXK-boj?

En ständigt återkommande fråga är hur stora båtar som kan ligga vid våra bojar. För närvarande har SXK en rekommenderad maxgräns på 8 ton. Men jag har skrivit det förut och jag upprepar det nu: Det är gott sjömanskap som gäller. Vidsvaga vindar och i skyddat läge kan två båtar om 8 ton dela en boj medan kraftiga vindar (eller prognos om detta) och ett mindre skyddat läge kan göra att det är olämpligt att lägga en båt om 5 ton där.

Äntligen en ny boj

Efter åtskilliga sorger och bedrövelser och en skadad armbåge är nu den andra bojen i Äspkärsfladen på plats. Den ligger ca 35 m NNV om den första bojen. Den tänkta – men ej kontrollerade positionen – är 58 44,66 N och 17 22,59 O. Bojen ligger på 4 m djup med en drygt ett ton tung sten och av länsstyrelsen godkänd lina.

Planering för nya bojlägen

Vi har under året tittat på ett par möjliga bojplaceringar. Ett läge mellan Langö och Mjölholmen och en annan i viken väster om Sävsundet. Vi hade sedan tidigare utläggning av boj vid Lacka god kontakt med markägaren (Björksund) och bedömde att den skulle vi nog kunna få till under säsongen. Det andra läget vid Sävsundet har en krångligare markägarsituation.

Utläggning av ny boj

Bojen vid Mjölholmen försenades p g a problem med en för tung bojsten. Vi hade sedan tidigare en sten kvar som vi fått av Merox. Vi var tvungna att spränga bort ca 1/3 av stenen och ändå var den på gränsen till att vår entreprenör kunde hantera den på utläggningsbåten. Slutligen kom bojen på plats den 13 augusti 2018.

Besiktning av bojar

Vi har under året besiktat bojen vid Mariefred. Vårt bojombud Billing ordnade med att en entreprenör från Strängnäs vid sitt besök för andra arbeten i Mariefred även skulle lyfta och vid behov byta kätting och bojtyngd. Det visade sig att det var inget att lita på varför såväl kätting som bojtyngd byttes.

Farledsverksamheten

Sörmlandskretsens farledsverksamhet består dels av avtalet med Sjöfartsverket om 5 st farledsbojar i Bokösund (kostnad ca 11 000 kr per år) och dels av två enslinjer i Djupsundet mellan Hartsö och Ringsö. Enslinjerna kontrollerades förra säsongen.

I Bokösundsleden strax söder om Trosa finns sedan drygt 10 år en alternativ farled (se Sörmlandskretsens hemsida, Hamn-& Farled). Denna farled ägs och betalas av SXX även om det praktiska arbetet utförs av Sjöfartsverket som kontrollerar och sköter utprickningen. Leden består av 5 farledsprickar.

Den alternativa farleden tillkom för att avlasta den ordinarie, trånga farleden som under sommarmånaderna används flitigt av alla båtar som ska gå till eller från Trosa (från söder). Från början hade vi ett avtal med Sjöfartsverket som kostade 2500 kr/år. Numera har Sjöfartsverket höjt avgiften till drygt 10 000 kr/år.

Det är inte bara i Sörmland som SXX betalar för farledsprickar. Sådana lösningar finns på flera stäl-

len utmed kusten och totalt betalar SXX ca 75 000 kr/år för detta.

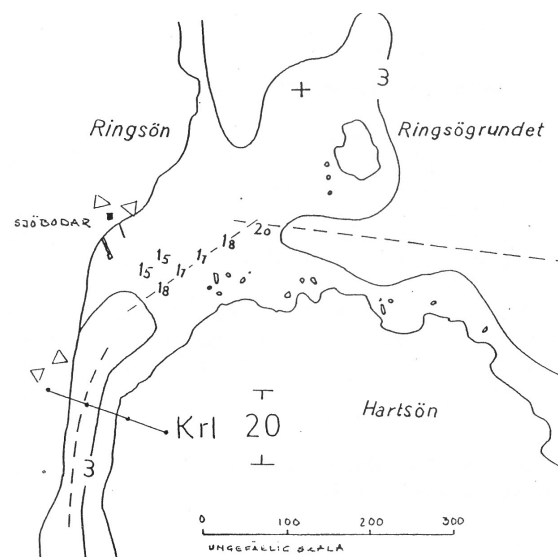
I och med att Sjöfartsverket ser över sina kostnader finns det en klar risk att många prickar, fyrar, märken mm kommer att dras in. Om inte andra intressenter såsom kommuner, båtklubbar mm tar över ansvaret och kostnaderna. Det ligger givetvis i SXX:s intresse att motverka detta men det har visat sig vara svårt. Samtidigt kan inte en ideell förening som finansieras genom medlemsavgifter betala Sjöfartsverket för farledsprickar som är till för att höja säkerheten på sjön. Hamn- & farledsnämnden, som är den centrala delen av hamn- & farledsverksamheten och ett hjälporgan till riksstyrelsen, för diskussioner med Sjöfartsverket om dessa frågor.

Bengt Hallgren

Djupsundet 1993

Du som ännu inte vågat dig igenom Djupsundet mellan Ringsö och Hartsö och alla andra kan nu använda de enstavlor som h&f satt upp för enkel passage. Sticker ditt flytetyg mer än 1,8 m ska du välja en annan väg. Vid lågt vattenstånd bör även båtar med 1,7 m djupgående ta det försiktigt. Vi återkommer med en beskrivning av tavlornas läge senare.

Anders L

Vid passage norrut genom sundet går man så långt att man får de första tavlorna ens i aktern.

Vid passage söderut går man på enstavlor norr om sjöbodarna tills man får tavlorna söder om sjöbodarna ens, varvid man girar.

Djupet på skissen gäller vid medelvattenstånd.

Den märkliga karavanen på Ringsö 1999

Under en längre tid har önskemål framförts till H&F att vi borde fix så att enstavlorna som markerar leden genom djupaste delen av Djupsundet mellan Ringsö och Hartsö syns bättre. Idéerna har varit många hur det borde gå till men vi fastnade till slut för att försöka förstora tavlorna. Vi skulle också passa på att måla dem på nytt, trots att det bara var något år sedan vi målade dem sist.

Helgen före pingst åkte vi (obs i motorbåt) till Ringsö Västerfladen och tog jollen iland nära Everts brygga och promenerade över ön med tumstock, penna och skissblock. Vi mätte och noterade.

Under veckan därpå inköptes brädor skruv och färg. Förstudda med detta och elborrsmaskin i väska, såg, penslar och diverse andra verktyg åkte vi på nytt till Ringsö. På lördag förmiddag promenerade så en märklig karavan över ön. Jag har stor förståelse för att de människor vi mötte undrade vad f-n vi var på väg att göra, dock sa dom inget.

I målarvänliga kläder (dom har varit med förr) stövlar och adekvata målarkepsar vandrade vi tre jag, fru och vår dotter Karin sakta fram med "bagaget" en bunt brädor över axeln, ICA-kassar där såg, hammare, kaffetermos, saftflaska mm stack upp och så till slut en "mystisk väska" värdig Dynamit-Harry (skamfilad borrmaskinsväska av plast).

P g a felmätning var mitt inköp av brädor i snålaste laget så när jobbet var klart och målat en första gång långt fram på eftermiddagen återstod i stort sett bara sockerbitsstora skärvor av vår ursprungliga bräddlast.

Kaffet och saften var urdruckna och smörgåsarna uppätta. Så vandrade vi åter men med mindre last. Väskan var som förut men strömmen i batteriet tog snabbt slut så det var nog tur att vi tagit med en vanlig drillborr också. De stackars människor som sett vår förmiddagspromenad över fält och genom skogen verkade nu lika konfunderade över denna konstigt klädda trio på retur längs deras stigar i begynnande kvällssol.

Morgonen därefter kom så vår trio på nytt vandrande, men bara jag i målarkläder. Det var dags för slutstrykning med vit färg ur den burk vi gömt i skogen föregående dag för att slippa bära en gång till. Arbetet var snabbt avslarat även om jag flera gånger var nära att trilla i sjön från det branta berget.

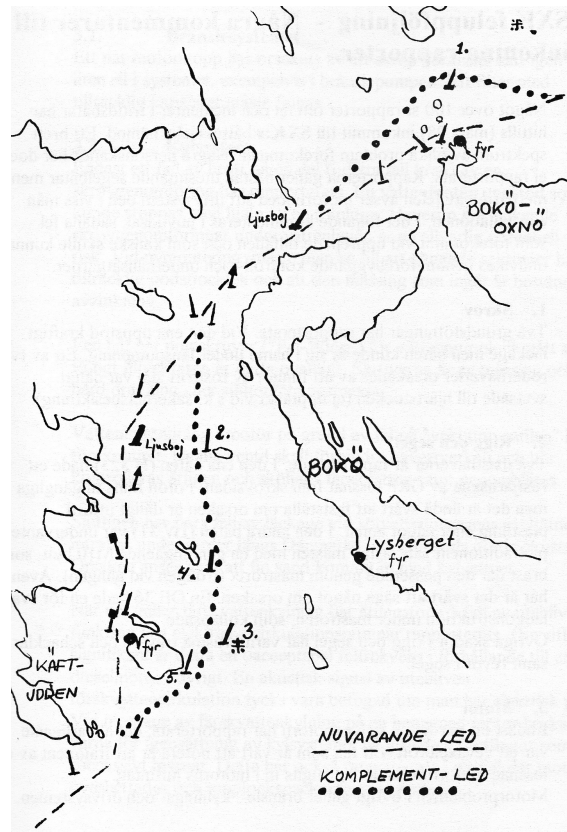
Allt gick dock bra och nu hoppas vi att enstavlorna är mycket bättre synliga och står sig ett antal år.

Du borde åka dit och titta!

Roland Leek

Bokösundsleden 1998

Genom Bokösund går en officiell farled som är smal, krokig och intensivt utnyttjad under fritidsbåtsäsosongen men den används också av Göta Kanalbolaget fartyg och lokala turistbåtar. H&F presenterade ett förslag till en kompletterande led för Sjöfartsverket våren 1997. Förslaget mottogs väl och om finansiering ordnades kunde erforderliga prickar läggas ut omgående. Trosa kommun beviljade ett engångsbidrag på 10 000 kr. H&F lyckades finna ytterligare sponsorer. Idag bidrar SXX centralt med årligt underhåll.

Förslaget till ny led i Bokösund

Persöleden räddad 2002

Sjöfartsverket skrev under 2000 till H & F i Sörmlandskretsen och meddelade att man avsåg att dra in de tre kardinalprickarna söderom Persö eftersom de saknade betydelse för nytto-sjöfarten. Vi blev ombedda att lämna synpunkter och om möjligt

förklara ledens tillkomst och om initiativtagare var beredd att svara för fortsatt underhåll.

Vi svarade snabbt att prickarna är mycket viktiga för den populära båtsportled som ibland kallas "Ameén-leden" efter den gamle kände hamn & farledsnestorn i SXK.

Initiativtagare till ledens utprägning var Bror Olsson under sin tid som ordförande i H&F i Sörmland. Han fick gehör hos den dåvarande ledningen på Sjöfartsverket. Prickarna lades ut första gången 1988 och sattes även in på sjökortet. Men själva leden blev aldrig inritad på sjökortet. Många vet därför inte varför prickarna står där de står. Någon ekonomisk ersättning diskuterades aldrig. Varje år används leden av 10 000 tals seglare som därmed slipper den ordinarie farledens nordliga sväng förbi Persö.

Sörmlandskretsen samlade in synpunkter från Stockholmskretsen, Sjöräddningsällskapet i Trosa, och Båtsportunionen. Resultatet blev att prickarna fick stå kvar och att leden skulle märkas ut som båtsportled vid nästa nytryck av sjökortet. Den

ekonomiska frågan avgjordes senare på det nationella planet.

Södertälje kanal och sluss

Det så kallade Mäljarprojektet ska bland annat förbättra framkomligheten för större fartyg och öka säkerheten i Södertälje kanal och sluss. Den nästan 100 år gamla slussen breddas och förlängs. Arbetet, som påbörjades hösten 2016 och beräknas pågå i ca 3 år, kommer att kräva kortare avbrott i sjötrafiken. Besked om avbrotten och allmän info finns på

www.sjofartsverket.se/malarprojektet.

Det är viktigt att vi som färdas där under arbetets gång håller oss på behörigt avstånd och följer instruktioner och signaler. Info om slussning samt regler för fritidsbåtar finns på

www.sjofartsverket.se/slussningfritidsbatar.

